

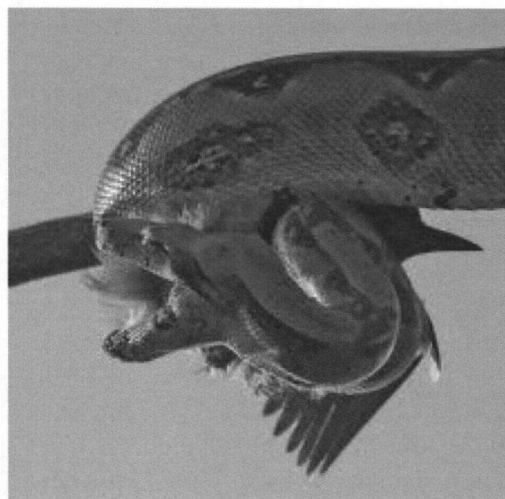
De Huismus op Aruba, Bonaire en Curaçao

Uit: Het Vogeljaar jrg. 61 (2) 2013: Kees Heij

Eilandbewoners zijn door slechte ervaringen wijs geworden en daardoor altijd uiterst alert op invasieve exoten. Soorten die zich zelfstandig in een andere biotoop vestigen, vaak door toedoen van de mens geïntroduceerd, kunnen zich razendsnel aanpassen aan het nieuwe milieu. Het ontbreken van natuurlijke vijanden kan er voor zorgen dat endemische soorten praktisch geheel geëlimineerd worden.

Het staat me nog heel goed bij dat, toen ik na een reis van 36 uur in Nieuw Zeeland aankwam met mijn outdoor uitrusting, bij de douane al mijn spullen, inclusief mijn lichtgewicht tentje, uitgepakt en ontsmet werden. Die procedure nam ruim twee uur in beslag. Nieuw Zeeland heeft slechte ervaringen met het per ongeluk introduceren of bewust uitzetten van exotische zaden, planten en dieren. De opossum, een buidelrat die om zijn bont geïntroduceerd werd in de jaren 50, heeft zich met 70 miljoen exemplaren verspreid over beide eilanden en is een ware plaag. Plantensoorten en op de grond levende vogels, waaronder de kiwi, zijn bijna geëlimineerd. Een vergelijkbaar probleem hebben we in Nederland met de in de jaren '40 van de vorige eeuw ingevoerde muskusrat, waarvoor aan bestrijding elk jaar 35 miljoen euro uitgegeven wordt, want we zijn zuinig op onze dijken. Maar hoe is het toch met een niet bedreigend overkomende soort gelopen, zoals de huismus op de ABC- eilanden? Eind 19e eeuw werd de soort geïntroduceerd in de Zuid-Amerikaanse landen Argentinië, Chili en Brazilië en heeft zich over heel Latijns Amerika verspreid. Op Curaçao zijn in 1953 een tiental huismussen uit

een volière bij het museum Mundo Nobo in Willemstad ontsnapt. De verspreiding over het eiland is langzaam gegaan en nu komen overal in de bewoonde wereld van Curaçao kleine kolonies van 10 tot 20 voor, tot in de aankomsthal van het vliegveld. Er was geen reden om de introductie van deze exoot op het eiland te bestrijden, want deze huiselijke en van huis uit bekende vogeltjes hielpen mee om de Europeanen zich hier beter thuis te laten voelen en een prettige bijkomstigheid is dat de mussen ook insecten eten.

Boa eet een Oranje Troepiaal

Op Aruba en Bonaire zijn de vogels mogelijk meegelift met boten. In de jaren 80 zaten er enkele, wel steeds in een kleine kolonie. En nu volgen ze de plekken waar toeristen komen, dat wil zeggen in de buurt van hotels en eethuisjes langs de stranden hoor je dagelijks luid kwetterende mannetjes.

Op Bonaire zijn de eerste huismussen nog later gearriveerd en ook hier tref je kleine groepjes aan bij de hotels en de duik- en surfcentra.

De conclusie is dat de huismus weliswaar uit den vreemde komt, een exoot dus, maar dat de introductie, de reproductie en de verspreiding heel geleidelijk zijn gegaan en daardoor heeft dit nergens tot overlast geleid. Inheemse vogelsoorten zijn totaal niet in het gedrang gekomen.

Om nog een voorbeeld te noemen waarbij vreemde dieren een explosie in de kwetsbare

eilandbiotoop veroorzaakt hebben kan de boa constrictor worden genomen, die in 1999 op Aruba ontsnapte. Deze wurgslang is sindsdien toegenomen tot ruim 2000 exemplaren nu. Met elkaar eten ze per jaar zeker 50.000 prooien, ruim één derde hiervan zijn vogels. De prachtige oranje troepiaal en de Arubaanse holenuil, de shoco, worden in hun voortbestaan bedreigd.

Wat stond er nog meer aan interessante artikelen in de vogelbladen?

Dutch Birding jrg. 35 (3) 2013 Tijdschrift voor Palearctische vogels. L. Lawicki et al 'Uitbreiding van de laplanduil in Europa'. S. Bot 'Is de veenpatrijs een valide ondersoort van de patrijs?' R-A Crochet 'Voorkomen van de Pallas' roodmus in het West-Palearctisch gebied.' Bij de warnemingen fraaie foto's van de bruinkeelortolaan op Rottemerplaat ('11) en Lauwersoog in mei '13.

Sovon-Nieuws jrg. 26 (2) juni 2013 A. van Dijk 'BMP 29 jaar bij de tijd', Arend van Dijk nam na 29 jaar afscheid van het Broedvogel Monitoring Project, samenvatting van de winst die in die jaren geboekt is, vooral de standaardisatie. J. van Bruggen 'Huiszwaluw verder afgenomen'. R. Buiten 'Patrijs zelfs in open landschap moeilijk te spotten'.

Het Vogeljaar jrg. 61 (3) feb. 2013 Tijdschrift voor vogelstudie en vogelbescherming. E. Brandenburg 'Boomklevers in landschapsparken in Friesland. W. Smeets ging op vogelreis door N-O Engeland en Z-O Schotland. H. Houtman 'Vogel met kleurafwijking op Texel'.

Vogelnieuws jrg. 26 (4) aug. 2013 Vakblad voor vogelbeschermers. R. de Vos 'Agrarisch natuurbeheer vraagt minder kwantiteit en meer kwaliteit', dr. David Klein deed belangrijke

aanbevelingen voor agrarisch natuurbeheer, aanbevelingen die de staatssecretaris intussen overgenomen heeft. G. Ottens 'Waarnemingen.nl als tool voor je werkgroep'. R. Buiten 'Hondsbosse strandvlakte nuttig voor vogels?' R. de Vos 'Blauwe kiekendief dreigt te verdwijnen van de eilanden'.

Vogels jrg. 33 (3) zomer 2013 Tijdschrift over vogels en natuurbescherming. R. de Vos 'Snorder in het duister'. H. Peters 'Texel, hét vogeleiland van Nederland'. N. Jansma 'Mysterieuze ijsvogels'. N. Jansma 'Red de rijke weide'. R. de Vos 'De groene muur'. M. Wesseling 'Zeearenden in de polder'. Maar bijna alle vogelliefhebbers zijn toch al lid van vogelbescherming en hebben deze artikelen plus de schitterende foto van de springende, baltsende kleine trap al in hun bezit? Verleidelijk artikel over de Camargue van Idde Lammers. Maar ja, de vakantie is nu voorbij (voor de meesten). H. Peeters over de diergedragkundige Tim Birkhead, die al veertig jaar meerkoeten onderzoekt.

Onze Waard jrg. 44 (2) 2013 Natuur- en vogelwacht Alblasserwaard' A. Stip schrijft over het werk van de stadsvogeladviseur Johan Sterk, ambassadeur voor de vogel in zijn stad Gorinchem.

De hier besproken tijdschriften zijn er voor alle leden van onze vogelwerkgroep. Nieuwsgierig geworden naar één van de zeer beknopt samengevatte artikelen? Neem op een lezingavond even contact op met één van de bestuursleden, of met Paul Keuning 06-128415448.